

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ БАГАТОСЕМЕСТРОВИХ ДИСЦИПЛІН

Комп'ютерні технології все більше поширюються у повсякденному житті. І у більшості випадків призвані спрощувати взаємовідносини людини з оточуючим світом. Дистанційне навчання є одним із засобів отримати освіту зручним способом і у зручний час. Студент не витрачає час на дорогу до місця навчання, він може вдень працювати, а вчитися ввечері, може обирати порядок вивчення предметів так, як він краще сприймає, а не прив'язуватись до мережі розкладу. Найчастіше вартість дистанційного навчання суттєво нижча за денну. Все це надає дистанційному навчанню привабливість в очах абітурієнтів і ставить перед професорсько-викладацьким складом нові задачі щодо створення відповідних якісних курсів дистанційного навчання: якими вони мають бути за змістом, формою, засобами контролю; як зробити так, щоб серед численних пропозицій абітурієнт вибрав саме цей курс, а після успішного вивчення матеріалу порекомендував цей курс знайомим; щоб згодом працедавець оцінив знання і вміння таких фахівців і звернув увагу на інших випускників, а може й порекомендував вивчити цей дистанційний курс своїм працівникам.

Дистанційне навчання передбачає взаємодію викладача та студента на відстані, але має відображати всі притаманні навчальному процесу компоненти – цілі, зміст, методи, організаційні форми, засоби навчання, але реалізуватися вони повинні специфічними засобами Інтернет технологій. Також дистанційне навчання – це відсутність спілкування між студентами. А коли поруч немає людини, яка могла б емоційно забарвити знання, це значний мінус для процесу навчання.

В таких умовах запорукою успішного проходження програми дистанційного навчання є наявність сильної мотивації студента. Якщо людина не здатна вчитися без постійного нагляду викладачів, дистанційне навчання не для неї. Хоча, це один з вирішальних факторів, який впливає не тільки на можливість вчитися дистанційно, але й самостійно працювати в принципі.

З іншого боку, розробка електронного навчального контенту вимагає специфічних знань від усіх учасників цього процесу. Тут не досить зусиль одного викладача, який формує конспекти лекцій. У процесі створення навчальних курсів мають бути задіяні фахівці найрізноманітніших професій: викладачі, педагогічні дизайнери, програмісти, фахівці зі створення віртуальних просторів, відеомонтажу, анімації і т. д. Це накладає певні обмеження на можливість створення якісного навчального контенту.

В процесі роботи над створенням перших дистанційних курсів викладачами кафедри вищої математики УкрДАЗТ виникало багато різних питань, виділимо кілька основних:

1) чи потрібно створювати докладні лекції з класичних дисциплін, якщо є перевірені часом підручники, в яких повно і якісно подається матеріал. Але проблема авторських прав не дає можливості запропонувати цю книжку у розділах дистанційного курсу. І тоді, що робити студенту, у якого немає вільного доступу до наукової бібліотеки?

2) яким чином контролювати засвоєння знань студентом, якого ти не бачиш протягом всього курсу навчання. Можливо, ця проблема частково вирішується чітким і доволі щільним планом здачі поточних контрольних завдань, з обов'язковим «дедлайном»;

3) чи потрібні поточні он-лайн консультації для студентів, і якщо так, то як саме їх оптимально організувати (час, об'єм, форма). Для математичних дисциплін тут ще є проблема оволодіння студентом навичками запису формул у чаті або на форумі. Ймовірно було б доцільно проводити такі консультації за допомогою video-scope-зв'язку;

4) скільки людино-годин має виділятися на створення якісного курсу дистанційного навчання для дисципліни обсягом більш за 400 годин. І це дуже суттєво. Наведемо такі прості розрахунки. Згідно з методичним посібником для викладачів «Рекомендації щодо розроблення навчально-методичної літератури» методичні вказівки до вивчення дисципліни в цілому повинні містити розгорнуту програму дисципліни, перелік питань з конкретними посиланнями на рекомендовану літературу, список літератури, теоретичні, тестові завдання. Згідно з Тимчасовим положенням про планування та облік роботи науково-педагогічних працівників УкрДАЗТ, на написання таких методичних вказівок виділяється 30 годин на один друкарський аркуш. Для дисципліни у 400 годин тільки розгорнута програма має обсяг близько двох друкованих аркушів, а ще мінімум один друкарський аркуш займають питання, завдання тощо. Отже, $3 \cdot 30$ – значно більше 50 годин, які виділяються на створення дистанційного курсу, який містить всі ці відомості. І тут поки що не йшла мова про хоча б скорочені лекції за типом заочних. Таким чином підготовка дистанційного курсу є вельми трудомісткою справою і потребує значно більшого часу ніж планується у вищезгаданому Тимчасовому положенні. Одним із чинників, який може скоротити час на підготовку дистанційних курсів з вищої математики для різних спеціальностей, є написання базового конспекту.

Немає сумніву, що дистанційна форма навчання – це затребуваний продукт на ринку освіти. Її актуальність буде посилюватися у міру розвитку технологій, які зможуть забезпечити реалістичність віртуального простору. Для якісної реалізації такої форми навчання потрібні викладацький час на створення та подальшу реалізацію процесу, досвідчені спеціалісти і чітке розуміння, яким чином буде відбуватися контроль засвоєння матеріалу студентом. Психологічна проблема, пов'язана з необхідністю високої самоорганізації, мотивації і відсутністю живого спілкування, швидше за все, буде вирішуватися в міру розвитку суспільства.